

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.10.2014
COM(2014) 674 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΤΕπ ΤΟ 2013 ΜΕ
ΕΓΓΥΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ αριθ. 1080/2011/ΕΕ, της 25ΗΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011, ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΤΕπ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ ΤΟ 2007
ΕΩΣ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2014**

{SWD(2014) 333 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1080/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για τη χορήγηση εγγύησης της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για την κάλυψη ζημιών από δάνεια και εγγυήσεις δανείων για έργα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹ (εφεξής, η «απόφαση» ή η «εγγύηση της ΕΕ»), η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως έκθεση σχετικά με τις πράξεις χρηματοδότησης της ΕΤΕπ που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλει η ΕΤΕπ.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει επίσης συνοπτικά τις πράξεις ιδίου κινδύνου που πραγματοποίησε η ΕΤΕπ, το 2013, στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση. Οι πράξεις της ΕΤΕπ στην Αφρική, στην Καραϊβική και στον Ειρηνικό (ΑΚΕ), καθώς και στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ), καλύπτονται σε χωριστή ετήσια έκθεση².

Το άρθρο 17 της απόφασης απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τελική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης. Η τελική έκθεση περιλαμβάνεται στο παράρτημα και καλύπτει τις εξωτερικές χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ, που υπογράφηκαν κατά την περίοδο από το 2007 έως τις 30 Ιουνίου 2014, κατόπιν της παράτασης της απόφασης κατά έξι μήνες.

Αναλυτικότερες πληροφορίες και στατιστικοί πίνακες για τις ανωτέρω δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σε επίπεδο έργου, τομέα, χώρας και περιφέρειας, παρατίθενται στο συνημμένο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (εφεξής, «έγγραφο εργασίας»).

Μετά το δεύτερο έτος εφαρμογής του νέου πλαισίου μέτρησης των αποτελεσμάτων (REsults Measurement – REM) της ΕΤΕπ, η παρούσα έκθεση παρέχει λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τα αναμενόμενα αποτελέσματα, με βάση τις πράξεις χρηματοδότησης της ΕΤΕπ που υπεγράφησαν το 2013. Τα πραγματικά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν, με βάση έξι επιλεγμένες μελέτες περιπτώσεων σχετικά με τις πράξεις που βρίσκονται υπό εκτέλεση, παρουσιάζονται στο έγγραφο εργασίας.

Στις 16 Απριλίου 2014, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν νέα απόφαση 466/2014/ΕΕ³ με την οποία χορηγείται εγγύηση της ΕΕ στην ΕΤΕπ για την κάλυψη ζημιών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες που υποστηρίζουν επενδυτικά έργα εκτός της ΕΕ, κατά την περίοδο 2014-2020.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η απόφαση καθορίζει το ανώτατο όριο της γενικής εντολής σε 27 484 εκατ. ευρώ και ένα πρόσθετο ποσό 2 000 εκατ. ευρώ για την εντολή για την κλιματική αλλαγή, το οποίο ενεργοποιήθηκε.

¹ ΕΕ L 280 της 27.10.2011, σ. 1.

² EIB – 06/2014 – ISBN 978-92-861-2059-6 «Annual Report 2013 on EIB activity in Africa, the Caribbean and Pacific, and the overseas territories».

³ ΕΕ L 135 της 8.5.2014, σ. 1.

Παρά το δύσκολο επιχειρηματικό περιβάλλον, το 2013 η ΕΤΕπ αύξησε τις υπογραφές στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση στα 6,8 δισ. ευρώ (6,5 δισ. ευρώ το 2012). Η χρηματοδότηση με εγγύηση της ΕΕ αυξήθηκε κατά περίπου 0,4 δισ. ευρώ, ανερχόμενη σε 4,4 δισ. ευρώ, ενώ η χρηματοδότηση ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ υποχώρησε κατά 0,1 δισ. ευρώ και ανήλθε σε 2,4 δισ. ευρώ.

Η ΕΤΕπ εξακολούθησε να επιδεικνύει την ισχυρή δέσμευσή της για υποστήριξη της δράσης της ΕΕ για το κλίμα. Συνολικά, οι υπογραφές όσον αφορά τη δράση της ΕΕ για το κλίμα, στις περιοχές της εξωτερικής εντολής, όπως ορίζονται στην απόφαση, ανήλθαν σε 2,1 δισ. ευρώ το 2013, ήτοι 31% του συνόλου των υπογραφών. Τον Ιανουάριο του 2012, η ΕΤΕπ έθεσε σε εφαρμογή το πλαίσιο REM, το οποίο ενισχύει τη μέτρηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων της, όπως ζητήθηκε στην απόφαση. Έχει αναπτυχθεί μια εκτεταμένη σειρά αντικειμενικά μετρήσιμων και παρακολουθήσιμων δεικτών που θα κατευθύνουν την αξιολόγηση, καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα για όλες τις πράξεις της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2013 συνοψίζονται στο έγγραφο εργασίας. Η έκθεση της ίδιας της ΕΤΕπ σχετικά με τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της, εκτός της ΕΕ, έχει δημοσιευθεί στον δικτυακό της τόπο⁴.

Στην απόφαση τονίστηκε η μεγαλύτερη ευθυγράμμιση της εξωτερικής δραστηριότητας της ΕΤΕπ με τις εξωτερικές πολιτικές, τα προγράμματα και τα μέσα της ΕΕ. Κατά τη διάρκεια του έτους 2013, η ΕΤΕπ συνέχισε να συνεργάζεται στενά με την Επιτροπή και την ΕΥΕΔ, για να ενισχύσει τη συνέπεια και τη συνοχή των εξωτερικών δράσεων της ΕΤΕπ με τις πολιτικές της ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, το Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΤΕπ αναπροσαρμόστηκε και επεκτάθηκε στην ΕΥΕΔ, και υπογράφηκε από τα μέρη στις 12/09/2013.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

3.1. Επισκόπηση του ύψους της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει επισκόπηση του όγκου της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ, το 2013, στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση.

Πίνακας 1: Εξωτερικές χρηματοδοτικές πράξεις της ΕΤΕπ που υπογράφηκαν το 2013

Χώρες των πράξεων (εκατ. ευρώ)	Πράξεις στο πλαίσιο της εντολής			Πράξεις ιδίου κινδύνου ΕΤΕπ	Σύνολο
	Συνολική εγγύηση	Κάλυψη πολιτικών κινδύνων	Σύνολο		
Προενταξιακές χώρες	960	0	960	1998	2958
Μεσογειακές χώρες	397	133	530	0	530
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	1126	560	1686	119	1805
Ασία και Λατινική Αμερική	782	215	997	242	1240
Νότια Αφρική	0	260	260	0	260
Σύνολο	3265	1168	4433	2359	6793

⁴

http://www.eib.org/attachments/country/eib_rem_annual_report_2013_en.pdf.

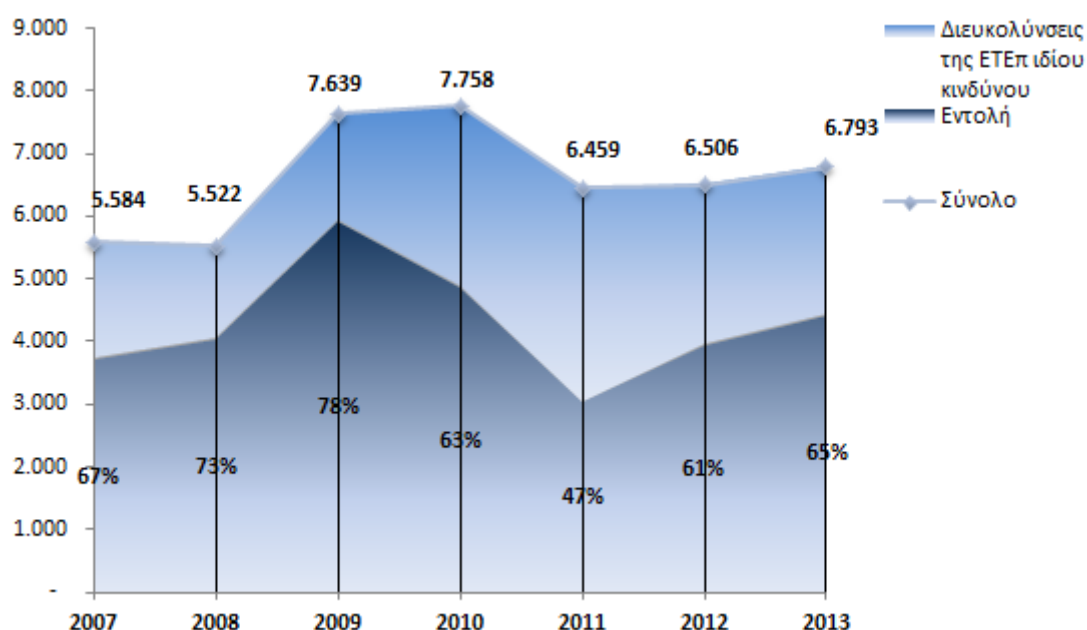
Σημειώσεις: Επιπλέον του ανωτέρω όγκου χρηματοδότησης με ίδιους πόρους της ΕΤΕπ, υπογράφηκαν πράξεις επενδυτικών κεφαλαίων και μικροχρηματοδοτήσεων με πόρους τρίτων, ύψους 53 εκατ. ευρώ, στη Μεσόγειο.

Το μερίδιο της δραστηριότητας στο πλαίσιο της εντολής της ΕΕ, σε συνολικό όγκο, αυξήθηκε το 2013 κατά 4%, και έφθασε τα 4,43 δισ. ευρώ (3,96 δισ. ευρώ το 2012) ή το 65% της συνολικής χρηματοδότησης για το 2013 στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση. Το μεγαλύτερο μέρος (85%) των χρηματοδοτικών πράξεων ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ υπογράφηκαν σε προενταξιακές χώρες.

Το 2013, το 74% των δανείων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της εντολής καλύφθηκε από συνολική εγγύηση (3,26 δισ. ευρώ), η οποία χρησιμοποιείται για πράξεις που διενεργούνται σε επίπεδο χώρας ή υποεθνικό επίπεδο, ενώ το 26% επωφελήθηκε από την κάλυψη πολιτικών κινδύνων (1,17 δισ. ευρώ), που αφορά πράξεις του ιδιωτικού τομέα, με την ΕΤΕπ να επωμίζεται όλους τους άλλους κινδύνους σε αυτές τις πράξεις.

Οι αθετήσεις πληρωμών τόκων και αποπληρωμών δανείων από τη συριακή κυβέρνηση συνεχίστηκαν το 2013⁵. Κατά το 2012, η ΕΤΕπ είχε ζητήσει κάλυψη από το Ταμείο Εγγυήσεων για συνολικό ποσό 42 εκατ. ευρώ και εισέπραξε 2,1 εκατ. ευρώ, το δε 2013, η ΕΤΕπ ζήτησε συμπληρωματική κάλυψη, συνολικού ύψους 64,8 εκατ. ευρώ.

Διάγραμμα 1: Ετήσια εξέλιξη των όγκων εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ από ίδιους πόρους

Στο τέλος του 2013 (βλ. πίνακα 2), το συνολικό ποσό που υπογράφηκε στο πλαίσιο της απόφασης (μείον τις ακυρώσεις) ανήλθε σε 27 δισ. ευρώ ή 92% του συνολικού ανώτατου ορίου στο πλαίσιο της εντολής. Το διαθέσιμο ποσό για νέες πράξεις της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εντολής ανήλθε συνολικά σε 2,46 δισ. ευρώ. Η περίοδος της απόφασης παρατάθηκε αυτομάτως κατά έξι μήνες, στο τέλος του 2013, επειδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν είχαν εκδώσει νέα απόφαση.

⁵ Βλ. Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με το Ταμείο Εγγυήσεων και τη διαχείρισή του το 2013 – COM(2014) 463 final της 16.7.2014 και το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD (2014) 241 final.

Πίνακας 2: Σύνολο των υπογραφών και των εκταμιεύσεων της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εντολής (2007-2013)

Εκατ. ευρώ	Ανώτατο όριο	Υπογραφέντα καθαρά ποσά	Υπογραφέντα καθαρά ποσά ως % του ανώτατου ορίου	Εκταμιευθέντα ποσά	Καθαρά εκταμιευθέντα ποσά ως % υπογραφέντων καθαρών ποσών
Προενταξιακές χώρες	9 048	8 949	99%	5 648	63%
Μεσόγειος	9 700	8 381	86%	4 145	49%
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	3 848	3 844	100%	898	23%
Ασία και Λατινική Αμερική	3 952	3 284	83%	2 322	71%
Νότια Αφρική	936	911	97%	558	61%
Γενικό σύνολο εντολής	27 484	25 369	92%	13 571	53%
Εντολή για την κλιματική αλλαγή (2011-2013)	2 000	1 656	83%	217	13%
Σύνολο εντολής	29 484	27 025	92%	13 788	51%

Σημείωση: Τα ποσά των εκταμιεύσεων υπολογίζονται σε ευρώ, με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά τη στιγμή της συναλλαγής

Στον πίνακα 2, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι η ΕΤΕπ επέτυχε ή σχεδόν επέτυχε τα περιφερειακά ανώτατα όρια στις προενταξιακές χώρες, στις ανατολικές γειτονικές χώρες και στη Νότια Αφρική, στο τέλος του 2013. Υπήρχαν ακόμη διαθέσιμα περιθώρια, κυρίως στη Μεσόγειο και στις χώρες ΑΛΑ. Η απόφαση προβλέπει τη δυνατότητα ανακατανομής έως 10% μεταξύ των περιφερειακών ανωτάτων ορίων.

Όσον αφορά τις εκταμιεύσεις, που αποτελούν δείκτη της προόδου που συντελείται στην υλοποίηση του έργου, στα τέλη του 2013 είχε εκταμιευτεί το 51% των καθαρών ποσών που υπογράφηκαν στο πλαίσιο της απόφασης (13,8 δις. ευρώ). Αυτό αντιστοιχεί στη συνήθη μέση χρονική υστέρηση μεταξύ της υπογραφής και εκταμίευσης. Η Ασία και η Λατινική Αμερική σημείωσαν ικανοποιητική πρόοδο, με την άντληση του 71% των καθαρών υπογραφέντων ποσών, ακολουθούμενες από τις προενταξιακές χώρες (63%) και τη Νότια Αφρική (61%). Στις ανατολικές γειτονικές χώρες και τη Ρωσία, οι εκταμιεύσεις παρέμειναν κάτω από τον μέσο όρο, στο 23% των καθαρών υπογραφών, πράγμα το οποίο αντικατοπτρίζει τις αρχικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των έργων και τις διοικητικές καθυστερήσεις στις αποδέκτριες χώρες. Το ποσοστό εκταμίευσης στο πλαίσιο της εντολής για την κλιματική αλλαγή είναι σχετικά χαμηλό, λόγω της ενεργοποίησής της στα τέλη του 2011.

Πίνακας 3: Ετήσιες υπογραφές πράξεων δανειοδότησης δυνάμει της ισχύουσας απόφασης (2007-2013)

Εκατ. ευρώ	2007 (*)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ακαθάρι-στο σύνολο	Ακυρώ-σεις	Καθαρό σύνολο
Προενταξιακές χώρες	389	2 009	2 859	1 535	874	821	610	9 096	147	8 949
Μεσόγειος	1 205	1 195	1 510	2 009	926	1 305	530	8 680	299	8 381
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	0	170	233	631	675	934	1 443	4 085	241	3 844
Ασία και Λατινική Αμερική	305	469	1 051	643	310	300	584	3 662	378	3 284
Νότια Αφρική	0	203	280	50	115	100	260	1 008	96	912

Γενικό σύνολο εντολής	1 899	4 045	5 932	4 867	2 900	3 460	3 427	26 530	1 161	25 369
Εντολή για την κλιματική αλλαγή (2011-2013)					150	500	1 006	1 656	--	1 656
Προενταξιακές χώρες					150	-	350	500	--	500
Μεσόγειος						350	-	350	--	350
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία						-	243	243	--	243
Ασία και Λατινική Αμερική						150	413	563	--	563
Νότια Αφρική						-	-	-	--	-
Σύνολο εντολής	1 899	4 045	5 932	4 867	3 050	3 960	4 433	28 186	1161	27 025

(*) Μέχρι τις 31 Ιουλίου 2007, πραγματοποιήθηκαν επίσης δανειοδοτήσεις στο πλαίσιο της προηγούμενης απόφασης 2000-2007.

Όσον αφορά τον αριθμό των έργων, το 2013 υπογράφηκαν 42 νέες πράξεις στο πλαίσιο της απόφασης, έναντι 43 το 2012. Βλ. πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 4: Αριθμός πράξεων που υπογράφηκαν ανά περιοχή, ανά πόρο, το 2013

Περιοχές	Εντολή	Ιδίου κινδύνου της ΕΤΕπ	Σύνολο	Πόροι τρίτων
Ασία και Λατινική Αμερική	11	2	13	-
Μεσόγειος	7	-	7	9
Προενταξιακές χώρες	6	19	25	-
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	16	1	17	-
Νότια Αφρική	2	-	2	-
Πολυπεριφερειακές*	-	4	4	-
Σύνολο	42	26	68	77

* Πράξεις που έχουν υπογραφεί με εστίαση σε 2 ή περισσότερες περιοχές

Οι προενταξιακές χώρες εξακολούθησαν να είναι η κύρια δικαιούχος περιοχή της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ εκτός της ΕΕ, το 2013, με την υπογραφή 2,96 δισ. ευρώ (25 νέες πράξεις), δηλαδή ποσοστό 43,5% της συνολικής χρηματοδότησης στις περιοχές της απόφασης. Η ΕΤΕπ έδωσε προτεραιότητα σε πιστωτικές γραμμές για ΜΜΕ και σε διευρωπαϊκά έργα υποδομών. Η δανειοδότηση στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ υποχώρησε σε 0,96 δισ. ευρώ και η δανειοδότηση στο πλαίσιο της προενταξιακής διευκόλυνσης ιδίου κινδύνου ανήλθε σε 2,0 δισ. ευρώ, σε σύγκριση με 2,3 δισ. ευρώ, το 2012 (βλ. πίνακα 1).

Οι χώρες της Μεσογείου βρέθηκαν σε ένα δύσκολο επιχειρησιακό περιβάλλον το 2013, λόγω των πολιτικών γεγονότων. Η δραστηριότητα της ΕΤΕπ σημείωσε απότομη πτώση κατά 66%, από 1,7 δισ. ευρώ, το 2012, σε 0,6 δισ. ευρώ (16 νέες πράξεις). Όπως και κατά τα

προηγούμενα έτη, οι τομείς της ενέργειας και των μεταφορών ήταν οι μεγαλύτεροι δικαιούχοι της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στην περιοχή της Μεσογείου. Επίσης, η ΕΤΕπ αύξησε τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα, με την υπογραφή 9 πράξεων για ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και μικροχρηματοδοτήσεις με πόρους τρίτων.

Η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ στις ανατολικές γειτονικές χώρες και τη Ρωσία αυξήθηκε, με 17 νέες πράξεις, στο 1,8 δισ. ευρώ (βλ. πίνακες 1 και 4), γεγονός το οποίο οφειλόταν κυρίως σε δραστηριότητες στη Ρωσία. Ωστόσο, τα πολιτικά γεγονότα ανάγκασαν την ΕΤΕπ να αναβάλει τρεις πράξεις στην Ουκρανία και τη Ρωσία, οι οποίες διαφορετικά θα είχαν συναφθεί κατά την περίοδο της εντολής. Η ενδεχόμενη υπογραφή περαιτέρω πράξεων στη Ρωσία θα εξαρτηθεί στις σχετικές κυρώσεις της ΕΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθήσει και θα αξιολογήσει την πιθανότητα περαιτέρω ενεργοποίησης (και την ενδεχόμενη ανάγκη για τροφοδότηση) του Ταμείου Εγγυήσεων.

Εξάλλου, οι διάλογοι ΕΕ-Ρωσίας στον τομέα των μεταφορών έχουν παγώσει από το 2012. Μέχρι στιγμής, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για επανέναρξη της συνεργασίας στον τομέα των μεταφορών, και η ευρύτερη διμερής σχέση επιδεινώθηκε περαιτέρω, κατά τη διάρκεια του 2014, κατόπιν της κρίσης στην Ουκρανία.

Στην Ασία και τη Λατινική Αμερική, ο συνολικός δανεισμός αυξήθηκε σε 1,24 δισ. ευρώ (σε σύγκριση με 700 εκατ. ευρώ, το 2012).

Όπως φαίνεται στον πίνακα 5, οι πιστωτικές γραμμές προς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα ήταν η πιο σημαντική δραστηριότητα, βάσει του όγκου των πράξεων που υπογράφηκαν το 2013, ιδίως στην προενταξιακή περιοχή και τις ανατολικές γειτονικές χώρες. Ακολουθούσαν η ενέργεια – ιδίως στις περιοχές ΑΛΑ – οι μεταφορές και η αστική ανάπτυξη. Η κατανομή ανά τομέα και περιοχή παρατίθεται κατωτέρω.

Πίνακας 5: Τομεακή κατανομή των εξωτερικών πράξεων που υπογράφηκαν το 2013 στο πλαίσιο της εντολής και με ιδίους κινδύνους της ΕΤΕπ

Εκατ. ευρώ	Προενταξιακές χώρες	Μεσόγειος	Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	Ασία και Λατινική Αμερική	Νότια Αφρική	Σύνολο
Ενέργεια	199	253	105	867	110	1 534
Μεταφορές	460	50	438	-		948
Υδατα και αποχέτευση	6	77	64	60		207
Πιστωτικές γραμμές	1 450	80	1 193	283		3 006
Γεωργία, αλιεία, δασοκομία	150		6	21		177
Βιομηχανία		20		9		29
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	192			-		192
Τηλεπικοινωνίες	300			-		300
Αστική ανάπτυξη	200	50		-	150	400
Σύνολο	2 958	530	1 805	1 240	260	6 793

Σημειώσεις: Επιπλέον του ανωτέρω όγκου χρηματοδότησης, υπογράφηκαν πράξεις επενδυτικών κεφαλαίων και μικροχρηματοδοτήσεων με πόρους τρίτων, ύψους 53 εκατ. ευρώ, στη Μεσόγειο.

3.2. Συμβολή στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ

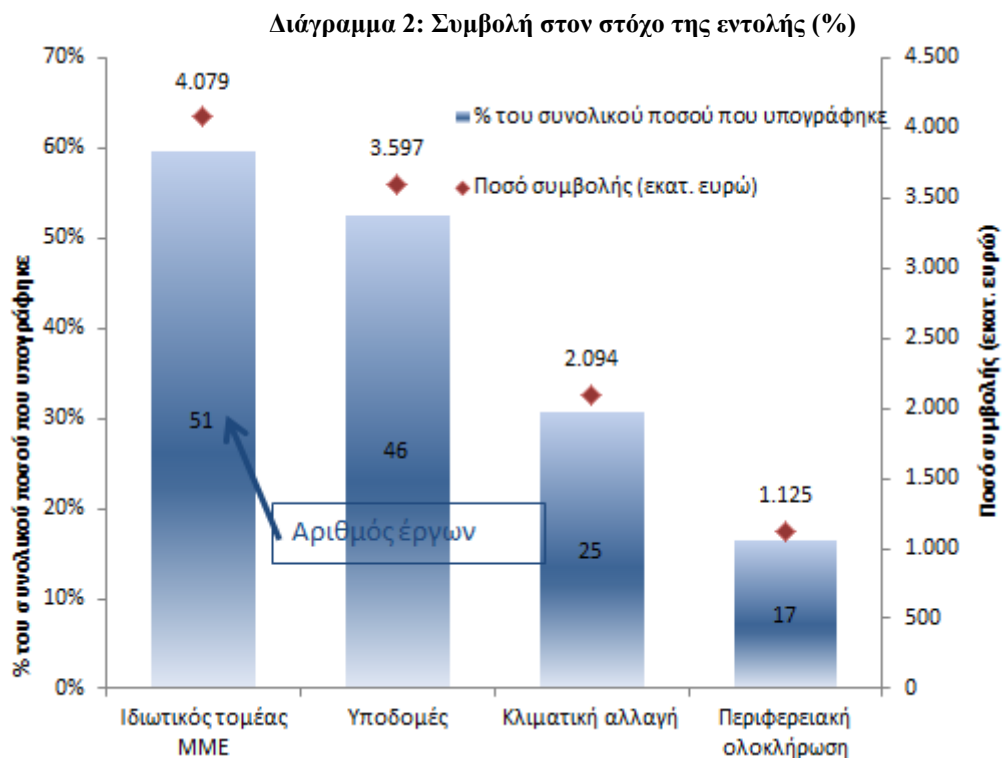
Στην απόφαση καθορίζονται τρεις οριζόντιοι στόχοι υψηλού επιπέδου για όλες τις περιοχές που καλύπτονται από την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ («στόχοι της εντολής»)

- i) μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν·
- ii) ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών·
- iii) ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και, ειδικότερα, στήριξη στις ΜΜΕ.

Μεταξύ των πρόσθετων βασικών στόχων συγκαταλέγονται η συμβολή στις γενικές αρχές που διέπουν την εξωτερική δράση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 21 της ΣΛΕΕ, και η περιφερειακή ολοκλήρωση μεταξύ χωρών εταίρων, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής ολοκλήρωσης μεταξύ προενταξιακών χωρών, γειτονικών χωρών και της Ένωσης.

Οι τεχνικές περιφερειακές επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές⁶ έχουν στόχο να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ στο πλαίσιο της εγγύησης της ΕΕ είναι συνεπής και συμπληρωματική προς τις αντίστοιχες ενωσιακές εξωτερικές πολιτικές, τα προγράμματα και τα μέσα στις διάφορες περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση.

Η συμβολή στον στόχο της εντολής αντικατοπτρίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα, όπου λαμβάνονται υπόψη οι πράξεις του 2013 τόσο στο πλαίσιο της εντολής όσο και στο πλαίσιο της διευκόλυνσης ιδίου κινδύνου. Σχεδόν το ήμισυ των πράξεων συμβάλλουν στην επίτευξη περισσότερων του ενός στόχων. Αυτό ισχύει, ιδίως, για τα έργα της δράσης για το κλίμα.

⁶ Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD – COM(2012) 357 τελικό.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή

Το 2013, η ΕΤΕπ εξακολούθησε να ενισχύει τη δανειοδότηση που αφορά δράσεις για το κλίμα. Το πρόσθετο κονδύλιο ύψους 2 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της εντολής για την κλιματική αλλαγή βοήθησε να διευρυνθεί, πέραν των αναδυόμενων οικονομιών της αγοράς, το φάσμα των αναπτυσσόμενων χωρών στις οποίες πραγματοποιούνται επενδύσεις σχετικά με τη δράση για το κλίμα. Έως το τέλος του 2013, από την άποψη των υπογραφών, είχε ήδη χρησιμοποιηθεί το 83% του κονδυλίου ύψους 2 δισ. ευρώ (που αποδεσμεύθηκε τον Οκτώβριο του 2011) και το υπόλοιπο ήταν ήδη πλήρως δεσμευμένο για συμπληρωματικές πράξεις υπό προετοιμασία, που υπογράφηκαν, όντως, πριν από τη λήξη της εντολής τον Ιούνιο του 2014. Ο δανεισμός όσον αφορά δράσεις για το κλίμα παρέμεινε ισχυρός στην Ασία, με σχεδόν 90% των υπογραφών, έφθασε σχεδόν στο 50% στη Λατινική Αμερική και την Κεντρική Ασία, και στο 88% του νέου χρηματοδοτικού όγκου στη Νότια Αφρική. Στη Μεσόγειο, το 50% της χρηματοδότησης που υπεγράφη, το 2013, στήριζε τη δράση για το κλίμα. Έχουν επίσης ενεργοποιηθεί σημαντικά ποσά χρηματοδότησης της δράσης για το κλίμα για έργα στην προενταξιακή περιοχή και στις ανατολικές γειτονικές χώρες, αλλά η συνολική αναλογία είναι χαμηλότερη εκεί, υπό το πρίσμα άλλων ισχυρών προτεραιοτήτων δανεισμού, κυρίως της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα.

Πίνακας 6: Υπογραφές εξωτερικών πράξεων δανειοδότησης σχετικά με τη δράση για το κλίμα, το 2013, στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή

Εκατ. ευρώ	Δράση για το κλίμα στο πλαίσιο της			Συνολική δράση για το κλίμα	ως % του συνόλου των υπογραφών
	εντολής για την κλιματική αλλαγή	γενικής εντολής	Διευκόλυνση της ΕΤΕπ ιδίου κινδύνου		
Ασία	286	127	51	464	88%
Κεντρική Ασία	127			127	58%
Λατινική Αμερική		52	191	243	49%
Μεσόγειος		253		253	48%
Προενταξιακές χώρες	350		159	509	17%
Ανατολικές γειτονικές χώρες, Ρωσία	243	5	19	267	15%
Νότια Αφρική		230		230	88%
Σύνολο στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή	1 006	667	421	2 094	31%

Στον τομέα της ενέργειας αντιστοιχούσε το μεγαλύτερο μέρος από την άποψη του όγκου χρηματοδότησης για το κλίμα (1,3 δισ. ευρώ) και του αριθμού των έργων (16), γεγονός το οποίο αντανάκλα, ιδίως, την ισχυρή ζήτηση για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Άλλα έργα που συνέβαλλαν στην επίτευξη του στόχου της ΕΤΕπ όσον αφορά τη δράση για το κλίμα ήταν στον τομέα των βιώσιμων μεταφορών (357 εκατ. ευρώ) και της αστικής ανάπτυξης (177 εκατ. ευρώ) ή των «φυσικών πόρων» (120 εκατ. ευρώ).

Το 2013, οι υπογραφές όσον αφορά τις δράσεις για το κλίμα ανήλθαν σε 2,1 δισ. ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει το 31% της συνολικής εξωτερικής χρηματοδότησης της ΕΤΕπ στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο από τον γενικό στόχο της ΕΤΕπ, που καθορίζεται στο 25%. Ο σχετικά μεγάλος όγκος που

υπογράφηκε, το 2013, μπορεί να εξηγηθεί από την υπογραφή ενός σχετικά υψηλού αριθμού έργων.

Ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών υποδομών

Η ΕΤΕπ υπέγραψε συνολικά 46 εξωτερικές πράξεις, ύψους 3,6 δισ. ευρώ, προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη των κοινωνικών και οικονομικών υποδομών σε διάφορους τομείς. Περιλαμβάνονται 9 πράξεις διαμεσολάβησης, όπου η τελική κατανομή σε συγκεκριμένο τομέα δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, το μεγαλύτερο μερίδιο αναλογούσε στους τομείς της ενέργειας (18 έργα) και των μεταφορών (10 έργα).

Ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα και, ειδικότερα, στήριξη στις ΜΜΕ

Η ΕΤΕπ στηρίζει την ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, με διάφορους τρόπους, συνηθέστερα με την επέκταση των πιστωτικών γραμμών σε χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές (κυρίως τράπεζες) για τη χορήγηση δανείων σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Συνολικά, από τις 51 εξωτερικές πράξεις που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη του τοπικού ιδιωτικού τομέα, οι 36 ήταν δάνεια σε διαμεσολαβητές, που παρέχουν χρηματοδότηση αξίας 3,3 δισ. ευρώ για τη χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Ένα επιπλέον ποσοστό 12% των εν λόγω πράξεων ήταν άμεσα δάνεια σε μεγαλύτερες ιδιωτικές επιχειρήσεις, και 9 πράξεις αντιπροσωπεύουν επενδύσεις σε ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και ιδρύματα μικροχρηματοδότησης.

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Τα έργα που εκτελούνται σε διάφορους τομείς αναμένεται να συμβάλουν στην περιφερειακή ολοκλήρωση. Από τα 17 έργα (1,1 δισ. ευρώ) που συμβάλλουν στην περιφερειακή ολοκλήρωση, τα 6 είναι άμεσες πράξεις στον τομέα των μεταφορών. Πρόκειται, κυρίως, για διασυνοριακά οδικά δίκτυα και δίκτυα περιφερειακής αεροναυτιλίας. Τέσσερα έργα συμβάλλουν μέσω του τομέα της ενέργειας. Η διάσταση αυτή ήταν πλέον εμφανής στην προενταξιακή περιοχή και στις ανατολικές γειτονικές χώρες, όπου είναι συγκεντρωμένα περίπου τα τρία τέταρτα του όγκου της συνολικής εξωτερικής δανειοδότησης υπέρ της περιφερειακής ολοκλήρωσης.

3.3. Αντίκτυπος και προστιθέμενη αξία των πράξεων της ΕΤΕπ

Το πλαίσιο REM προβλέπει αξιολόγηση των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους. Συντελεί ώστε να επιλέγονται αξιόπιστα έργα, τα οποία να είναι ευθυγραμμισμένα με τις προτεραιότητες της ΕΕ, με βάση συγκεκριμένα αποτελέσματα, και όπου η συμμετοχή της ΕΤΕπ θα προσθέσει αξία. Κατά την αξιολόγηση, προσδιορίζονται δείκτες αποτελεσμάτων, με βασικές γραμμές και στόχους που αποτυπώνουν τα αναμενόμενα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα της πράξης. Τα επιτεύγματα έναντι των εν λόγω συγκριτικών δεικτών επιδόσεων παρακολουθούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου, και υποβάλλεται σχετική έκθεση σε δύο σημαντικά ορόσημα: κατά την ολοκλήρωση του έργου και 3 έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου («κατόπιν ολοκλήρωσης»), για τις άμεσες δράσεις· κατά το πέρας της επενδυτικής περιόδου

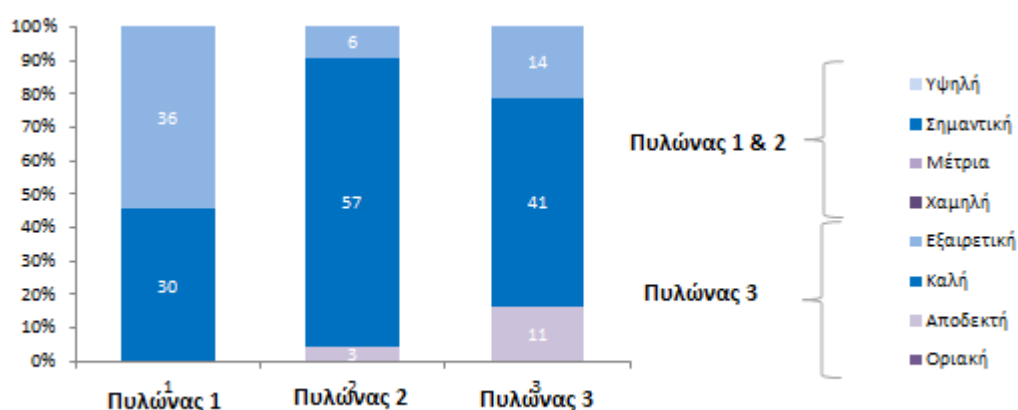
και στο τέλος του κύκλου ζωής των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων· και στο τέλος της περιόδου κατανομής για τον δανεισμό κατόπιν διαμεσολάβησης.

Τα έργα βαθμολογούνται σύμφωνα με τρεις «πυλώνες»:

- i) Ο πυλώνας 1 βαθμολογεί την αναμενόμενη συμβολή στις προτεραιότητες της ΕΕ και των χωρών, καθώς και την επιλεξιμότητα, βάσει των στόχων της εντολής της ΕΤΕπ.
- ii) Ο πυλώνας 2 βαθμολογεί την ποιότητα και την αξιοπιστία της πράξης, με βάση τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- iii) Ο πυλώνας 3 βαθμολογεί την αναμενόμενη χρηματοδοτική και μη χρηματοδοτική προσθετικότητα της ΕΤΕπ.

Περισσότερες πληροφορίες για το εννοιολογικό πλαίσιο REM περιλαμβάνονται στο έγγραφο εργασίας. Δεδομένου ότι θα χρειαστούν αρκετά έτη για να αρχίσουν να παράγουν συγκεκριμένα αποτελέσματα οι πράξεις σύμφωνα με το πλαίσιο REM, που καθιερώθηκε το 2012, σε έξι επιλεγμένες μελέτες περιπτώσεων, στο έγγραφο εργασίας, παρουσιάζονται τα συγκεκριμένα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν από τα έργα που βρίσκονται υπό εκτέλεση. Ως εκ τούτου, εδώ παρουσιάζονται κατωτέρω τα αναμενόμενα αποτελέσματα και αναλύονται για όλες τις πράξεις που υπογράφηκαν για τις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή.

Διάγραμμα 3: Κατανομή των αναμενόμενων βαθμολογιών REM, ανά πυλώνα, για τα έργα που υπογράφηκαν το 2013

Αναμενόμενα αποτελέσματα όλων των πράξεων που υπογράφηκαν το 2013 στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή:

Όπως δείχνει η κατανομή των βαθμολογιών του πυλώνα 1, περισσότερο από το ήμισυ των πράξεων που υπογράφηκαν, το 2013, αναμένεται να έχουν εξαιρετική συμβολή στους στόχους της εντολής, το οποίο σημαίνει υψηλή συμβολή τόσο στους αναπτυξιακούς στόχους των ιδίων των χωρών, όσο και στις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συγκεκριμένη χώρα και/ή περιοχή. Τα έργα που αναμένεται να έχουν «καλή» συμβολή είναι ευθυγραμμισμένα με τους στόχους της εντολής και θα μπορούσαν να έχουν υψηλή συμβολή είτε στους αναπτυξιακούς

στόχους της ίδιας της χώρας είτε σε εκείνους της ΕΕ και μέτρια συμβολή στους αντίστοιχους άλλους.

Από την άποψη του πυλώνα 2, το 9% των πράξεων που υπογράφηκαν αναμένεται να έχουν εξαιρετική βαθμολογία, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων πράξεων με ποσοστό οικονομικής απόδοσης (ΠΟΑ) υψηλότερο από 15%, ή των πράξεων διαμεσολάβησης (πιστωτικές γραμμές) που έχουν εξαιρετική συμβολή στην αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, καθώς και στην ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα, σε ένα περιβάλλον σχετικά χαμηλού κινδύνου. Περισσότερο από το 86% των πράξεων αναμένεται να έχει βαθμολογία «καλή». Πρόκειται για άμεσες πράξεις με μέσο ΠΟΑ 10% έως 15%, ή για πράξεις διαμεσολάβησης οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και στην ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα, ωστόσο, σε περιβάλλον υψηλού κινδύνου με μικρότερη πιθανότητα αποτελεσμάτων.

Οι βαθμολογίες του πυλώνα 3 δείχνουν ότι περίπου το 21% των πράξεων που υπογράφηκαν, το 2013, αναμένεται να έχουν υψηλή προσθετικότητα – συνήθως, με την παράταση της μέγιστης ληκτότητας του χρέους στη διάθεση του δανειολήπτη από την αγορά κατά περισσότερο από 100%· με την αντιστοίχιση της οικονομικής ζωής των περιουσιακών στοιχείων που θα χρηματοδοτηθούν κατά τουλάχιστον 80%· με την ανάληψη ηγετικού ρόλου στην προετοιμασία, τη δομή και/ή τη στήριξη της υλοποίησης του έργου. Ένα άλλο 62% αναμένεται να έχει καλή συμβολή, προσφέροντας σημαντική προσθετικότητα – κατά κανόνα, με τον συνδυασμό σημαντικής συμβολής από την άποψη είτε τεχνικών και τομεακών πτυχών είτε υψηλότερων προτύπων και ασφαλειών. Το 17% των πράξεων που υπογράφηκαν, οι οποίες βαθμολογήθηκαν ως αναμενόμενες να προσφέρουν μέτρια προσθετικότητα, ήταν κατά κανόνα τυποποιημένα προϊόντα, όπου ήταν αναγκαία περιορισμένη συμβολή στον σχεδιασμό, τη δομή ή την υλοποίηση του έργου.

4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας περιλαμβάνεται κατάλογος των υφιστάμενων πλαισίων εντός των οποίων συνεργάστηκαν η ΕΤΕπ και η Επιτροπή, το 2013, με στόχο την ενίσχυση της συνοχής της συνολικής στήριξης που παρέχει η ΕΕ στις περιοχές που καλύπτονται από την απόφαση, μαζί με συνοπτικό πίνακα σχετικά με το ύψος των χρηματοδοτήσεων που υπέγραψε η ΕΤΕπ στο πλαίσιο της διαχείρισης των πόρων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Επιπλέον, στο έγγραφο εργασίας συνοψίζονται ορισμένες από τις κύριες δραστηριότητες που συντονίστηκαν μεταξύ των δύο θεσμικών οργάνων, το 2013.

5. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η συνεργασία με άλλους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς (ΔΧΟ) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ, που κυμαίνονται από τον διάλογο σχετικά με θεσμικά ζητήματα, οριζόντια θέματα και θεματικά ζητήματα, έως την αμοιβαία διαβούλευση, καθώς και ενισχυμένες μορφές επιχειρησιακής συγχρηματοδότησης και καταμερισμού των εργασιών. Το 2013, η συγχρηματοδότηση με άλλους ΔΧΟ ή ευρωπαϊκούς διμερείς οργανισμούς αντιστοιχούσε στο 47% των συνολικών υπογραφών της ΕΤΕπ με εγγύηση της ΕΕ. Ο κατάλογος των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων που υπογράφηκαν στις περιοχές που καλύπτονται από την εντολή, το 2013, περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας.

Ο διάλογος μεταξύ των ΔΧΟ πραγματοποιείται σε ειδικές ομάδες εργασίας, που συνέρχονται τακτικά για να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές ή να εξετάσουν συγκεκριμένα ζητήματα. Μια τέτοια ομάδα ασχολείται με την εναρμόνιση των αποτελεσμάτων μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον ιδιωτικό τομέα, και μια παρόμοια ομάδα εργασίας συγκροτήθηκε, το 2013, για την εναρμόνιση των αποτελεσμάτων όσον αφορά τα έργα του δημόσιου τομέα.

Επιπλέον, συγκροτούνται ομάδες εργασίας ad hoc για την εξέταση ειδικών ζητημάτων, όπως, παραδείγματος χάριν, η G-20 και η G-8 συχνά ζητούν από την Παγκόσμια Τράπεζα και τις πολυμερείς τράπεζες ανάπτυξης (ΠΤΑ) να υποβάλουν εισηγήσεις. Η ΕΤΕπ συμμετέχει και σε άλλες πρωτοβουλίες διαλόγου, όπως η συνεδρίαση των επικεφαλής ΠΤΑ (Ιανουάριος του 2014), η οποία διοργανώθηκε από την ΕΤΕπ. Η ΕΤΕπ διαδραματίζει επίσης βασικό ρόλο στην Πλατφόρμα της ΕΕ για τον συνδυασμό μέσων στην εξωτερική συνεργασία.